

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

**«Ο ρόλος της συμβουλευτικής σταδιοδρομίας με προοπτική ένα
ελπιδοφόρο μέλλον»**

Αμφιθέατρο Πανεπιστημίου Πειραιά

Η πολυπολιτισμική διάσταση στο σχολικό
επαγγελματικό προσανατολισμό και ο νέος ρόλος
του συμβούλου ΣΕΠ

Ελένη Μπάλιου, M.Ed, Ph.D

Σχολική Σύμβουλος ΠΕ06 Δυτικής
Αττικής

Μιχάλης Λαγουδάκος, MSc

Σχολικός Σύμβουλος ΠΕ12 Β' Αθήνας
πρ.Ειδ.Πληρ.ΚΕΣΥΠ Αγ. Παρασκευής

Η πολυπολιτισμική διάσταση στο σχολικό επαγγελματικό προσανατολισμό και ο νέος ρόλος του συμβούλου ΣΕΠ

Στη νέα εποχή της παγκοσμιοποίησης ο αριθμός των μαθητών που προέρχονται από διαφορετικά πολιτισμικά περιβάλλοντα αυξάνεται όλο και περισσότερο. Ο καθηγητής ΣΕΠ, προκειμένου να λειτουργήσει αποτελεσματικά μέσα στα νέα εκπαιδευτικά δεδομένα, θα πρέπει :

- να διευρύνει τις γνώσεις και τις δεξιότητές του
- να αναπτύξει πολυπολιτισμική επίγνωση
- να χρησιμοποιήσει νέες στρατηγικές που να ανταποκρίνονται στις σύνθετες προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι συγκεκριμένοι μαθητές.

Ο Πολιτισμοκεντρικός χαρακτήρας της συμβουλευτικής στο σχολείο και η πολυπολιτισμική επάρκεια του καθηγητή - συμβούλου ΣΕΠ

- Ο διαπολιτισμικός χαρακτήρας της συμβουλευτικής
Η «πολιτισμοκεντρική» ή «πολιτισμική – ενδοατομική» προσέγγιση της συμβουλευτικής λαμβάνει υπόψη:
- τις ομοιότητες και τις διαφορές που υπάρχουν στις νόρμες της κοινωνίας (στα κοινωνικά δεδομένα)
- τις κοινωνικές παραμέτρους που διαμορφώνουν την κοσμοθεωρία του μαθητή

Δεξιότητες του συμβούλου καθηγητή

- α. Κατανόηση της πολυπολιτισμικότητας και των επιπτώσεών της στη σχολική κοινότητα.
- β. Κατανόηση εννοιών που σχετίζονται με την πολυπολιτισμικότητα, όπως, εθνικότητα, διαφορετικότητα, κυρίαρχες και μειονοτικές ομάδες
- γ. Ικανότητα κατάλληλης χρήσης δεξιοτήτων συμβουλευτικής σε μαθητές που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες
- δ. Αυστηρή αφοσίωση στην ανάπτυξη ενός πλαισίου συμβουλευτικής που να αντανακλά τις αξίες της πολυπολιτισμικότητας

Η πολιτισμοκεντρική επάρκεια της συμβουλευτικής και η αυτογνωσία του συμβούλου

Ο σύμβουλος

- δείχνει σεβασμό και ανεκτικότητα στις διαφορετικές κοινωνικές ομάδες των μαθητών του
- έχει επίγνωση του πολιτισμικού του υπόβαθρου, του βαθμού κοινωνικοποίησής του και του τρόπου με τον οποίο η πολιτισμική του κληρονομιά μπορεί να έχει επηρεάσει και άλλες ομάδες

(αν υπερτονίσει την πολιτισμική του διαφορά από τον μαθητή, τότε δημιουργείται ένα συγκρουσιακό περιβάλλον που παρεμποδίζει την καλή σχέση)

τα δεν του συμβούλου

Ένας αποτελεσματικός σύμβουλος:

- Δεν συνδέει τα προβλήματα με χρώμα και καταγωγή
- Δεν ταυτίζεται με μαθητές που ανήκουν σε μειονοτικές ομάδες
- Δεν χρησιμοποιεί νοοτροπίες και συμπεριφορές που ταυτίζονται με εκείνες της κυρίαρχης κουλτούρας
- Δεν υπερεκτιμά την ατομικότητα και την ανεξαρτησία του μαθητή
- Δεν χρησιμοποιεί ανελαστικό τρόπο σκέψης.
- Δεν επιτρέπεται να μη γνωρίζει ξένες γλώσσες για επικοινωνία

Οι διαστάσεις της πολυπολιτισμικής επάρκειας του συμβούλου

□ **A. Πεποιθήσεις και στάσεις**

με εθνικές και φυλετικές μειονότητες, με τον έλεγχο των προκαταλήψεων και των στερεοτύπων, με την ανάπτυξη θετικού προσανατολισμού σχετικά με την έννοια της πολυπολιτισμικότητας

□ **B. γνώσεις**

βαθιά γνώση των χαρακτηριστικών των ομάδων που ανήκουν οι μαθητές

□ **Γ. Δεξιότητες** παρέμβασης που είναι απαραίτητες στην εργασία με άτομα που ανήκουν σε μειονότητες.

Α. Πεποιθήσεις και στάσεις

Ο σύμβουλος που χαρακτηρίζεται από διαπολιτισμική ευελιξία:

- Είναι ευαισθητοποιημένος ως προς τη δική του πολιτισμική κληρονομιά και μπορεί ταυτόχρονα να εκτιμά και να σέβεται τη διαφορετικότητα.
- Έχει επίγνωση των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων για τις ομάδες στις οποίες ανήκουν οι μαθητές του.
- Έχει επίγνωση του τρόπου με τον οποίο το δικό του πολιτισμικό υπόβαθρο, οι εμπειρίες του, οι στάσεις του, και οι προκαταλήψεις του επηρεάζουν το ψυχολογικό κλίμα.
- Έχει τη δυνατότητα να αναγνωρίζει τα όρια των δυνατοτήτων και της αρτιότητας των γνώσεών του.
- Αντιλαμβάνεται με ευκολία τη διαφορά που υπάρχει μεταξύ του ίδιου και των μαθητών του (φυλή, εθνικότητα , πολιτισμός , πεποιθήσεις)

B. Γνώσεις

- διαπολιτισμική ευελιξία, γνωρίζει σε βάθος τις πολιτισμικές του καταβολές και τον τρόπο που αυτές υπαγορεύουν το τι θεωρείται φυσιολογικό και τι όχι κατά τη διαδικασία της συμβουλευτικής.
- Έχει επαρκή πληροφόρηση για την ομάδα με την οποία εργάζεται σε ότι αφορά τις εμπειρίες ζωής τους, την πολιτισμική τους κληρονομιά, το πολιτισμικό και ιστορικό τους υπόβαθρο.
- Κατανοεί σε βάθος το πως παράμετροι όπως, η καταπίεση, ο ρατσισμός, οι διακρίσεις και τα στερεότυπα τον επηρεάζουν σε προσωπικό και σε επαγγελματικό επίπεδο.

B. Γνώση

- Κατανοεί τον τρόπο με τον οποίο έννοιες, η φυλή, ο πολιτισμός, η εθνικότητα, μπορούν να επηρεάσουν τη διαμόρφωση της προσωπικότητας, τις επαγγελματικές επιλογές, την εκδήλωση ψυχολογικών διαταραχών
- Γνωρίζει πως ακριβώς η ζωή των εθνικών και φυλετικών μειονοτήτων επηρεάζεται από τις εκάστοτε κοινωνικοπολιτικές συνθήκες
- Αντιλαμβάνεται ότι θέματα μεταναστευτικής πολιτικής, φτώχειας, ρατσισμού, στερεοτύπων, μπορούν να επηρεάσουν αρνητικά τη διαδικασία συμβουλευτικής
- Έχει επίγνωση της κοινωνικής του επιρροής στους άλλους (τρόπος επικοινωνίας, συγκρούσεις)

Γ. Δεξιότητες

- Επιδιώκει συμμετοχή σε επιμόρφωση και κατάρτιση για να ασκεί αποτελεσματικότερα το έργο του.
- Ενημερώνεται για τα αποτελέσματα σχετικών ερευνών σχετικά με την ψυχική υγεία και τις ψυχικές διαταραχές διαφόρων εθνικών και φυλετικών ομάδων.
- Βρίσκεται σε συνεχή προσδιορισμό της φυλετικής και πολιτισμικής του υπόστασης καθώς και σε συνεχή διαδικασία δόμησης μιας αντιρατσιστικής ταυτότητας.
- Συμμετέχει ενεργά με μαθητές του σε κοινωνικές και πολιτιστικές εκδηλώσεις, βιώνοντας την κουλτούρα τους και αποκομίζοντας πολύτιμες εμπειρίες και πληροφορίες

Παράγοντες συμβουλευτικής αλλοδαπών

- το βαθμό στον οποίο ο μαθητής έχει προσηταιριστεί την κουλτούρα της χώρας υποδοχής
- την αιτιολογία του προβλήματος του μαθητή
- το σκοπό της συμβουλευτικής παρέμβασης

Ρόλοι του συμβούλου καθηγητή ΣΕΠ σε ένα διαπολιτισμικό πλαίσιο συμβουλευτικής

- πάροχος συμβουλών
- συνήγορος και υποστηρικτής
- διευκολυντής της συμβουλευτικής διαδικασίας
- ειδικός εμπειρογνώμων
- προωθητής αλλαγών

Ο σύμβουλος πρέπει

- να διευκολύνει να προσαρμοστούν στο νέο τους πολιτισμικό περιβάλλον
- διερευνήσουν τις δυνατότητες επαγγελματικής ανάπτυξης, που είναι απαραίτητη για την ένταξή τους στη ελληνική κοινωνία
- να ευαισθητοποιήσει ταυτόχρονα τους μαθητές της κυρίαρχης κουλτούρας ως προς την αποδοχή των «διαφορετικών» συμμαθητών τους

Έτσι ώστε όλα τα παιδιά να μπορούν να συνυπάρχουν αρμονικά σε μία διαπολιτισμική δημοκρατική κοινωνία

Προτάσεις επαγγελματικής αναβάθμισης

- Νέα προγράμματα σπουδών
- Επανεκπαίδευση υπαρχόντων συμβούλων
- Ανάπτυξη πολυπολιτισμικών δεξιοτήτων συμβουλευτικής

